Jaargang 116. Vrijdag, 19 Junij 1857. No. 73.

GRONINGER COURANT.

ALGEMEEN DAGBLAD

voor de Stad en Provincie Groningen.

Bekendmaking.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* brengen ter kennis van belanghebbenden, dat de **PASSAGE** door het **Verlaat** gelegen in de 5de 100 roe te **Stadskanaal**, wegens daaraan noodzakelijk te doene HERSTELLINGEN, gedurende de **maand Julij e.k.** voor ALLE SCHEPEN zal zijn **GESTREMD.**

GRONINGEN, 16 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders voornoemd: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

AANBESTEDING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS der Gemeente *Groningen* zijn voornemens, door hunnen GECOMMITTEERDE, onder nadere goedkeuring, bij *enkele inschrijving* aan te besteden:

Het BOUWEN van een IJZEREN GASHOUDER met acht stuks KOLOMMEN en verdere TOEBEHOOREN, op het terrein der Gasfabrijk.

Het Bestek en de Voorwaarden van Aanbesteding zullen, van af DINGSDAG den 16den dezer ter SECRETARIJ dezer Gemeente ter lezing liggen, en *tegen betaling van 25 Cent* aldaar verkrijgbaar zijn.

De op Zegel geschrevene Inschrijvingsbiljetten, ingerigt overeenkomstig de algemeene Voorwaarden, ter SECRETARIJ der Gemeente in te leveren vóór of op WOENSDAG den eersten Julij 1857; terwijl de opening der Biljetten en de provisionele toewijzing aan den laagsten Inschrijver, zal plaats hebben op DONDERDAG den tweeden Julij 1857, des voormiddags te tien uur, in een der VERTREKKEN van het RAADHUIS.

Nadere inlichtingen zijn inmiddels te bekomen bij den DIRECTEUR der GASFABRIJK.

GRONINGEN, 11 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

Verkooping van Kweldergras.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *Groningen* zijn voornemens, door derzelver Gemagtigde, den Adsistent-opzigter R. J. ROELOFS, te *Finsterwold*, op DINGSDAG, WOENSDAG, DONDERDAG, VRIJDAG en ZATURDAG den 30sten Junij, 1sten, 2den, 3den en 4den Julij 1857, telkens des namiddags te twee uur, ten overstaan van de Notarissen Mrs. B. HAITZEMA VIËTOR en W. A. OFFERHAUS, publiek, bij Uitmijning, op de plaats zelve te verkoopen:

Het **KWELDERGRAS** op de UITERDIJKEN van de Gemeente *Groningen* achter den *Stads Nieuwen Polder* en *Finsterwold*; benevens het **TOPGRAS** van eenige Perceelen DIJK achter den *Stads Nieuwen Polder*.

Men zal den eersten dag bij het Zijlhuis achter den *Stads Nieuwen Polder* beginnen en Zaturdag achter *Finsterwold* op de zoogenaamde Busscherheert.

GRONINGEN, 18 Junij 1857.

Burgemeester en Wethouders: J. SLOT.
De Secretaris: HORA SICCAMA.

NIEUWSTIJDINGEN.

AMERIKA.

De laatste tijdingen uit den Mormonenstaat Utah toonen aan, dat het hoog tijd wordt dat de regering der Vereenigde Staten zich aldaar meer doe eerbiedigen, en perk stelle aan het stelsel van veelwijverij, en andere misbruiken bij de Mormonen, die al onze begrippen van zedelijkheid te schande maken. Men heeft te Washington besloten eene gewapende magt van twee duizend man, onder bevel van generaal *Harvey*, naar Utah af te zenden; doch men is er nog niet in geslaagd een geschikt persoon te vinden, die als gezagvoerder naar dit alles behalve aanlokkelijk land wil heen trekken. Of twee duizend man voor eene dergelijke expeditie genoegzaam zullen zijn, wordt door velen in twijfel getrokken, en indien verdeeldheid onder de Mormonen hen niet ter hulp komt, dan is de magt vrij gering.

Wat verder de aangelegenheden van den staat Utah betreft, wordt opgemerkt, dat, zoolang de klagten over de gewelddadigheden der Mormonen tegen doortrekkende reizigers of in hun midden gezetene heidenen (zoo als zij diegenen gelieven te noemen, die niet tot hun genootschap behooren) slechts van bijzondere personen kwamen of alleen als geruchten door de pers werden medegedeeld, het kabinet te Washington die kon laten liggen; maar sedert de eigene ambtenaren der Unie en vooral de door haar aangestelde opperrigter van het gebied mede in deze klagten instemden en zich op officiëlen weg om hulp en voldoening tot haar gewend hebben, moest zij de noodige stappen tot onderzoek der medegedeelde misdrijven, tot bestraffing der schuldigen en tot het voorkomen van verdere voorvallen doen. Zij zal zelfs nog verder gaan en de vraag moeten beslissen, of eene kerk, gelijk die der Mormonen, die tevens eene staatkundige organisatie is, wier vorm regtstreeks met de republikeinsche grondbeginselen der Unie strijdt, en eene moraal, welke de veelwijverij aanneemt, nog langer op het gebied der Vereenigde Staten kunnen geduld worden.

Het geschil tusschen de Mormonen en de regering der Vereenigde Staten is nu reeds tot openbaren opstand gekomen. Zij tellen, gelijk rigter *Drumond* zegt, in Utah alléén honderdduizend fanatieke aanhangers, die ieder oogenblik bereid zijn, het leven voor hun geloof en hunne instellingen op te offeren; de tweemaal honderdduizend Mormonen, die in alle staten en gebiedsdeelen der Unie verstrooid zijn, vormen eene geduchte reserve, en het terrein van Utah is voor eene verdediging tegen elken vijandelijken inval uiterst gunstig. De gansche mannelijke bevolking wordt sedert langen tijd in de wapenen geoefend en elk mannelijk lidmaat der kerk heeft ten minste een geweer en sabel met de noodige ammunitie steeds gereed te houden.

De politiek, welke de profeet der Mormonen, *Brigham-Young*, omtrent de Indianen-stammen volgde, die in en rondom Utah wonen, was er sluw op berekend, dat de laatsten in geval van eenen oorlog tusschen de Mormonen en de Bondsregering steeds aan zijne zijde zullen staan. — Mag men ook aannemen, dat vele opgaven overdreven zijn, zoo is het niet te ontkennen, dat de Mormonen nu reeds tegen den aanval eener talrijke armee zijn opgewassen, en dat het dus, gelijk wij boven aanmerkten, hoog tijd werd, dat het Kabinet te Washington zijne opperheerschappij over Utah late gelden, en de weerspannige heiligen tot onderwerping brenge.

— In een onzer vorige nommers is onder de telegrafische berigten gemeld dat generaal *Walker* den strijd in Nicaragua heeft moeten opgeven. Hij had zich met het overschot zijner bende in de stad Rivas manmoedig tegen de overmagt verdedigd; maar meer en meer in het naauw gebragt zijnde, sloot hij op den 1sten Mei eene capitulatie met den bevelhebber der troepen van Costa-Rica, waarbij hij voor zich en zijne onderhebbenden vrijen aftogt bedong; hij had toen nog slechts drie honderd weerbare manschappen en leeftogt voor twee dagen. Eenige van *Walkers* onderbevelhebbers zijn den 28sten Mei j.l. te New-York ontscheept; hij zelf is den 27sten met zijnen staf te New-Orleans aangekomen en aldaar met eereblijken van de zijde der bevolking ontvangen als een held en groot man. Eene volksmenigte van wel tien duizend personen wachtte hem op, en geleidde hem naar het door hem gekozen verblijf; aldaar hield hij eene aanspraak, dankte de menigte voor de vereerende ontvangst, waarin hij een sprekend blijk zag van de Amerikaansche vrijheidsliefde, en zoo lang deze in het hart zijner medeburgers gloeide, was het zeker, zeide hij, dat de goede zaak ten laatste de zege behalen zou, al ware het ook na vele nederlagen doorgestaan te hebben. Zijne rede voldeed aan de volksmenigte zoo zeer, dat zij zich niet verwijderen wilde alvorens hij op nieuw het woord gevoerd had. De geheele stad was in opschudding door de aankomst van het verslagen maar nog niet ontmoedigd hoofd der vrijbuiterscharen.

Niet minder groot was de beweging onder de bevolking van San Jose, de hoofdstad van Costa Rica, toen er tijding van de behaalde zege kwam; zij werd er den 7den Mei met een salut van 101 kanonschoten ter kennis der bevolking gebragt.

Bij eene proclamatie van den volgenden dag heeft de President van Costa Rica den volke bekend gemaakt, dat de troepen van het gemeenebest alsmede die van San Salvador, Honduras en Guatemala vooreerst nog het Nicaraguaansche grondgebied bezet houden en verdedigen zullen. Verder verklaart hij, dat Costa Rica voornemens blijft al het mogelijke te doen om Midden-Amerika tegen buitenlandsche vijanden en niet minder tegen binnenlandsche onlusten en verdeeldheden te behoeden.

— Van Demerary wordt den 26sten Mei geschreven, dat het schip *Merchantman* den 13den dier maand met 260 koelies van Calcutta aldaar gearriveerd was; 60 dezer koelies zijn onmiddellijk naar het hospitaal vervoerd, terwijl 113 andere gedurende de reis waren gestorven. Door de regering was eene commissie benoemd om naar de oorzaken dezer groote sterfte onderzoek te doen.

TURKIJE.

Het Fransche gouvernement gaat voort, zijne klagten tegen de Moldavische regering wereldkundig te maken. Het heeft wederom in den *Moniteur* eenen brief uit Jassy van den 19den Mei j.l. doen plaatsen, waarin »nieuwe buitensporigheden" van de Moldavische regering medegedeeld worden, ten bewijze dat zij met alle middelen de vrije uiting van de wenschen der bevolking tracht te beletten. Onder anderen leest men daarin, dat de overheid te Jassy een aantal gegoede ingezetenen door inhechtenisneming en door bedreiging met stokslagen genoopt heeft om een tegen de vereeniging gerigt verzoekschrift te onderteekenen; dat vele ambtenaren afgezet worden omdat zij de vereeniging voorstaan, en dat de stedehouder *Vogorides*, eene menigte personen tot officieren bij het leger benoemd of in den adelstand verheven heeft, ten einde hunne stem te winnen, hoewel hij niet bevoegd is om officieren of boyaren te benoemen.

ITALIË.

In weerwil van de zorg, die de kardinaal *Antonelli* heeft aangewend, om elke bijeenroeping van gemeentebesturen te beletten gedurende de reis van den Paus door zijne staten, komen evenwel de wenschen en gevoelens der bevolking tot den Paus. Wij hebben reeds gesproken van het adres der notabelen van Bologna. Ook de kamer van koophandel in diezelfde stad en de kamer van advokaten hebben adressen aan den Paus gerigt, ten einde aan te dringen op hervormingen in het regtswezen en op de afkondiging van een nieuw wetboek. De studenten der hoogeschool hebben van hunne zijde den rector verzocht, dat hij zou aandringen op eene verbetering in het onderwijs.

DUITSCHLAND.

Het huwelijk tusschen prins *Frederik Wilhelm* van Pruissen en de koninklijke prinses van Engeland zal, naar thans voor goed is vastgesteld, den 18den Januarij aanstaande voltrokken worden.

— Een rijk fabrikant te Berlijn is het slagtoffer der voorspelling van het vergaan der wereld op den 13den dezer geworden. Reeds lang had hij zich met de gedachte gekweld wat er op dien noodlottigen dag van zijn geld zou worden, toen hij des avonds van den 8sten dezer de schokken hoorde, door het in de lucht springen van het kruidmagazijn van den heer *Dobermont* veroorzaakt. Nu bleef bij hem geen twijfel meer over of dit was de aanvang der groote wereldgebeurtenis, en hij werd volslagen krankzinnig, greep een bijl, kwetste daarmede een zijner vrienden aan het oog, hieuw woedend op vrouw en kinderen in en sloeg, nadat deze gevlugt waren, alles wat hem voorkwam kort en klein. De ongelukkige werd gegrepen en naar een verbeterhuis gebragt.

Van den Rijn wordt geschreven, dat de aankondiging van de verschijning der komeet op den 13den Junij op de onnoozele landbouwers reeds dien invloed had uitgeoefend, dat velen hunner zich van hunne have en goed tot een spotprijs ontdaan, en reeds vooraf de gewone werkzaamheden gestaakt hadden, ten einde niet voor eene toekomst te arbeiden, die, zoo zij geloofden, voor hen toch niet bestaan zou. Die dwazen betreuren nu de gevolgen hunner ligtgeloovigheid, die alleen tot de middeneeuwen te huis behoorde.

— De Hannoversche minister van openbaar onderwijs en eeredienst heeft zich vereenigd met de conclusie van de geestelijke conferentie, te Eisenach gehouden, en diensvolgens aan de godsdienstige gezindten in Hannover bij circulaire doen weten, dat art. 4 der constitutie van 1848, waarbij het regt van vereeniging en vergadering is gewaarborgd, volstrekt niet het regt van den souverein beperkt, om de mate van vrijheid te regelen, welke aan elke gezindte in den staat toekomt.

— De *Oest. Zeit.* bevat een artikel, waarin de *evenredige* vermindering van *alle* Europesche legers wordt aanbevolen. Het tegenwoordig oogenblik, nu Rusland, welks toetreden tot zulk eene overeenkomst het meest betwijfeld werd, geneigd schijnt tot elke mogelijke besparing in zijne militaire uitgaven, wordt als zeer geschikt geacht om zich met dit buitengewoon gewigtig vraagstuk ernstig bezig te houden. Wat Oostenrijk betreft, deze staat heeft, wegens zijne groote jaarlijksche tekorten, er een dringend belang bij, om in deze zaak, die geheel de menschheid raakt, het initiatief te nemen. De pers zal het aan de ondersteuning der staatsmannen niet laten ontbreken.

DENEMARKEN.

Ten gevolge van het besluit, genomen in den geheimen raad van Denemarken (die door den Koning is gepresideerd) om de jongste eischen van de twee groote Duitsche mogendheden van de hand te wijzen, heeft de regering reeds eene nota aan het Weener en Berlijnsche hof gezonden. Men zegt dat die nota in zeer krachtigen toon vervat is. (Zie echter de telegrafische berigten hierachter.)

De Zweedsche regering, die tot dusver in de Deensche kwestie met de twee groote Duitsche mogendheden zich voor geen der partijen verklaard had, en wel omdat er tusschen haar en het Deensche kabinet eenige verkoeling was ontstaan ten gevolge van het Scandinavisme, dat, zoo men gezegd heeft, door eerstgemelde bevorderd werd — moet zich thans ten gunste van de Deensche regering verklaard hebben.

GROOT-BRITTANJE.

In het Lagerhuis werd Maandag avond het wetsontwerp tot wijziging van den parlementairen eed, in dien zin dat Israelieten in de vergadering kunnen zitting nemen, in comité behandeld en aangenomen, na verwerping van drie amendementen, als: 1) tot het bepalen dat de eed voor de Roomsch-Katholijken gelijk zal zijn aan den eed voor de anderen, met 373 tegen 83 stemmen; 2) tot bijvoeging der verklaring dat de Paus in dit land geen gezag heeft, met 243 tegen 68 stemmen; en 3) tot het bepalen dat de eed zal worden afgelegd »op het ware geloof eens Christens," met 341 tegen 201 stemmen.

Het zal thans de vraag zijn, of het Hoogerhuis de voordragt zal aannemen, want zoo als men weet, heeft die andere tak der wetgevende magt zich in dat opzigt immer als zeer onverdraagzaam doen kennen.

— In het vorige jaar wendden vijfenvijftig Engelsche zendelingpredikers van onderscheidene Christelijke kerkgenootschappen, die in Britsch-Indië voor de bekeering der inlanders werkzaam waren, zich tot het Indische gouvernement met eene klagte over de inrigting en den gang van het bestuur, van de politie en de regtspleging in Bengalen. Volgens hunne bewering werd de bevolking dezer oudste provincie van het Britsch-Indische rijk door een barbaarsch en bedorven bestuur zoo zeer verdrukt en uitgemergeld, dat zij alle hoop op verbetering van haren toestand verloren had, in het geloof aan een onverzettelijk noodlot voortleefde, zich om niets dan om een karig levensonderhoud bekommerde en zedelijken vooruitgang als een voor anderen weggelegden zegen beschouwde.

Daar de zendelingen van het Indische gouvernement een huns inziens onvoldoend antwoord ontvingen, deden zij in het laatst der vorige parlementszitting hunne petitie aan het Lagerhuis toekomen; maar ook deze stap had de beoogde uitwerking niet.

In de jongst gehouden zitting van het Lagerhuis is door een van de leden, den heer *Kinnaird*, een voorstel gedaan, gebouwd op de petitie der zendelingen, en strekkende om het bestaan der door hen aangewezene verkeerdheden te erkennen en om den maatschappelijken toestand der bevolking van Bengalen tot onderwerp van een door het gouvernement opzettelijk in te stellen onderzoek te maken.

De minister voor de Indische zaken, de heer *Vernon Smith*, erkende dat er maar al te veel grond voor de klagten der zendelingen bestond; hij voegde er bij, dat de regering werkzaam was om het verkeerde te verbeteren, maar dat dit eene moeijelijke en tijd vorderende taak was, ook omdat het gevaarlijk zou zijn, de vooroordeelen der inboorlingen openlijk aan te tasten; maar hij verklaarde zich nadrukkelijk tegen het voorstel, hoewel het, schijnbaar althans, geen schade kon doen. »Ik wil geen voedsel geven (zeide hij) aan de in Indië bestaande verwachting, dat er eene commissie van onderzoek uit het moederland zal komen, om aan de regering het werk uit de handen te nemen, waardoor bij de inlanders het ontzag voor, en het vertrouwen op de magt der regering geschokt zou worden. Ik moet, hoewel met leedwezen, mij verzetten tegen het voorstel, dewijl het de strekking heeft om in Indië de meening te doen ontstaan, dat het land door de zendelingen geregeerd zal worden. Ik koester grooten eerbied voor die mannen, wanneer zij zich rustig aan hunne verhevene roeping wijden; maar het zou ook voor hun streven zeer nadeelig zijn, indien het den schijn kreeg alsof zij de regering en de wetgeving van Indië onder hunne magt hadden.

»Onlangs hebben in Indië jammerlijke gebeurtenissen plaats gegrepen; er heerscht onder de inlandsche troepen vrij wat misnoegen, en de oorzaak daarvan is de veldwinnende meening, dat Engeland voornemens is de Inlanders met dwang te bekeeren. Zou het in zulke omstandigheden raadzaam zijn, een besluit te nemen waardoor de zendelingen het oppergezag over Indië zouden schijnen te voeren?

»De zendelingen doen zich voor als de tolk en voorspraak van het arme landvolk, maar het heeft geen voorspraak noodig; het gouvernement zelf is deszelfs tolk en slaat acht op alle klagten die het doet hooren.

»Het gouvernement zelf zou de voorspraak van den inlander zijn, indien de inlandsche burgermaatschappij werkelijk zoo laag gezonken en zoo ontaard ware. Dat er nog veel in Indië te doen is, ontken ik niet; maar ik kan nooit toegeven dat de inlanders thans onder onze heerschappij minder gelukkig zijn dan vroeger onder de regering van inboorlingen."

In gelijken geest sprak de heer *Mangles*, de voorzitter van het bestuur der Oost-Indische compagnie. Hij zeide dat het bestuur alles deed om de bestaande verkeerdheden weg te nemen, maar hij berispte de zendelingpredikers omdat zij zich in de zaken der regering mengden, en zeide dat zij door hunne onbedachte tusschenkomst aan de regering en ook aan de verspreiding des Evangelies groote moeijelijkheden berokkenden.

Sommige leden verdedigden de handelwijze der zendelingen; maar de vergadering besloot met 119 tegen 18 stemmen, dat het voorstel niet in stemming gebragt zou worden.

— De crinoline is eene parlements-kwestie geworden. Men oordeele zelf. In de zitting van het Huis der Gemeenten van l.l. Vrijdag heeft de heer *G. Dundas* de aandacht der regering gevestigd op de moeijelijkheid, welke de bij Harer Majesteits receptiën op het paleis van St. James verschijnende dames ondervinden, doordien de kamers van dat paleis in geenen deele geschikt zijn voor haar in- en uitgaan. Sir *B. Hall* maakte de opmerking, dat men niet genoeg zeggen konde van al hetgeen de dames te lijden hebben, die de officiële receptiën van H. M. moeten bijwonen. Eertijds, toen niet meer dan 100 of 200 personen verschenen, waren de appartementen ruim genoeg, maar tegenwoordig komen er meer dan 1000 en dikwerf 1200 of 1400. In vroegeren tijd hadden de kleederen der dames grooten omvang, doch tegenwoordig is deze oneindig grooter. Dien ten gevolge heeft H. M., het onaangename gevoelende van de positie der op receptiën in het paleis van St. James verschijnende dames, aan sir *B. Hall* last gegeven, om op het paleis van Buckingham alle noodige inrigtingen ter voorziening in deze ongelegenheid tot stand te brengen. Lord *J. Manners* wenschte te weten, of het gouvernement voornemens was, zonder dat het noodig ware aan de kamer een crediet aan te vragen, de verlangde veranderingen te bewerkstelligen. Sir *B. Hall* antwoordde, dat de plannen nog niet gereed waren en dat geene uitgaven zouden worden gedaan, zonder eerst de kamer geraadpleegd te hebben. Daarbij is de kwestie voor het oogenblik gebleven.

— In de omstreken van Cleaton Moor, bij Whitehaven, ontstond l.l. Dingsdag eene algemeene ontsteltenis bij het vernemen, dat een talrijk huisgezin vergiftigd was. Omstreeks negen uur des morgens merkte men op, dat de woning van den mijnwerker *J. Armstrong* gesloten bleef, ofschoon hij en zijn gezin reeds verscheidene uren aan het werk hadden moeten zijn. Men zag door het venster en ontwaarde met schrik, dat twee zoons, de een 19 en de ander 10 jaren oud, levenloos op den grond lagen, terwijl de vader, de moeder en de drie dochters nevens hen lagen uitgestrekt. Onverwijld werd geneeskundige hulp ingeroepen, maar de vrouw, die zes maanden zwanger was, bezweek na verloop van een uur. Bij de afzending van het laatste berigt verkeerden de man en eene der dochters in schijnbaar hopeloozen toestand, terwijl op het behoud der twee andere dochters nog eene flaauwe hoop bestond.

Aangaande de oorzaak dezer ontzettende gebeurtenis blijft men nog in het onzekere. Naardien er evenwel op genoemden dag meer menschen plotseling zeer ziek geworden zijn, wint de meening veld, dat aan geen misdadig opzet gedacht, maar de vergiftiging aan het water uit eene onlangs ontdekte bron toegeschreven moet worden.

— De generaal *M. W. Pretorius*, die sedert zijn optreden als zoodanig in de Trans-Vaalsche republiek (Zuid-Afrika) zich in vele omstandigheden als opperhoofd heeft gedragen, is sedert den aanvang van dit jaar als wettig verkozen president opgetreden. Men verwacht van hem dat hij met veerkracht zal handelen. Ook moet hij zich gehaast hebben, om aan de Koningin van Groot-Brittanje en aan den Koning der Nederlanden op officiële wijze kennis te geven, dat hij thans hoofd van den Staat is in de republiek over de Vaalrivier, en vriendschappelijke betrekkingen met de beide rijken wenscht aan te knoopen en te onderhouden.

a

FRANKRIJK.

Het staatkundig leven in Frankrijk, bij gelegenheid der algemeene verkiezingen voor het Wetgevend Ligchaam, begint zich sterk te uiten en neemt iederen dag in kracht toe. De onverschilligheid, waarmede men in den laatsten tijd òf voor de kandidaten der regering òf in het geheel niet stemde, heeft plaats gemaakt voor eene belangstelling en geestdrift, zooals de verkiezingen sedert de herstelling van het keizerrijk nog niet hebben opgewekt.

Zij die nog voor een paar dagen verzekerden, dat in de provinciën weinig of geen belangstelling bespeurd werd, waren alzoo minder goed ingelicht. Kandidaturen van allerlei kleur worden overal op den voorgrond gesteld en met kracht aanbevolen; het is een algemeen ontwaken uit de staatkundige dommeling, dat zich eensklaps over het geheele rijk openbaart.

Bij vroegere gelegenheden hadden de prefecten handen vol werks om de kiezers aan te sporen naar de stembus te gaan. Hun doel daarmede was de regerings-kandidaten een groot aantal stemmen te bezorgen en er tegen te waken dat er kandidaten der oppositie verkozen werden door eene kleine minderheid, terwijl de groote meerderheid te huis bleef en even goed geacht kon worden, door hare onthouding van het verkiezingswerk tegen de officiële kandidaten te protesteren, als met hunne benoeming genoegen te nemen.

De prefecten hebben nu een arbeid van geheel anderen aard gekregen, namelijk dien van de kandidaturen te bestrijden, welke zij zelven niet aan de kiezers hebben voorgesteld. En wanneer men in het oog houdt, dat menig prefect, in de gegeven omstandighed n, door het doen zegepralen der regeringskandidaten een bewijs zal willen geven van zijn ijver en beleid in het behartigen van de belangen der regering, valt het ligt te begrijpen, hoeveel inspanning van allerlei aard door die ambtenaren in het werk wordt gesteld om de kandidaten der oppositie tegen te werken. Zoowel om deze reden, als ook omdat de oppositie, althans in de hoofdstad, het onderling oneens is, gelooft men dat de regering zich over den uitslag er verkiezingen niet zal behoeven te beklagen.

In het half officiële dagblad *le Constitutionnel* wordt de aandacht gevestigd op den eed, welken de leden van het Wetgevende Ligchaam in handen van den Keizer moeten afleggen, en worden de kandidaten, voorkomende op de lijsten der oppositie-partij, aangespoord, om zich ten spoedigste te verklaren omtrent hun besluit aangaande deze verpligte handeling.

Dit is vooral noodig wat den generaal *Cavaignac* aangaat, omdat deze, wiens kandidatuur ook wordt ondersteund te Douai, zou hebben verklaard, dat hij den eed niet wilde afleggen en de kandidatuur beschouwde als het eenige hem gelaten middel van protest.

De schrijver zegt, niet te kunnen gelooven, dat de generaal zich in dien zin zou hebben uitgelaten. Mogt dit evenwel onverhoopt het geval zijn, dan verzoekt hij den generaal wel te bedenken, dat zijne handelwijze een onwaardig komedie-spel zou zijn, en dat hij daadwerkelijk den spot zou drijven met de kiezers.

— De Parijsche conferentie heeft Dingsdag aan het ministerie van buitenl. zaken eene bijeenkomst gehouden tot uitwisseling der ratificatien van het verdrag van Neufchatel.

Wijders heeft zij de ontwerp-overeenkomst voor de nieuwe grensregeling van Bessarabië vastgesteld. Vrijdag of Zaturdag zal het ontwerp worden geteekend. De Turksche gezant verwachtte Woensdag zijne volmagt.

— De Keizer had l.l. Vrijdag al de te Parijs aanwezige maarschalken te St. Cloud genoodigd, om met hem een proefrid te houden op een kleinen spoorweg van St. Cloud naar Villeneuve l'Etang; eene soort van vervoerbaren spoorweg, die tot veldtransport van het leger moet worden gebezigd. Hoezeer de Keizer zelf de locomotief bestuurde, is de togt niet gelukkig uitgevallen. De waggon, waarin al de maarschalken zaten, geraakte uit het spoor en allen verkeerden in gevaar, zonder dat echter een hunner het minste letsel kreeg. Behalve de Keizer, bevonden zich de maarschalken *Reille*, *Baraguay d'Hilliers*, *Magnan*, *Vaillant*, *Pelissier*, *Canrobert* en *Bosquet* op den trein. Het ongeval werd veroorzaakt doordien de »keizerlijke locomotiefvoerder" niet op den juisten tijd, waarop de trein moest dalen, had ingehouden.

Volgens nader berigt, bevonden zich ook de Keizerin, de groothertogin van Baden en hare dochter, benevens prinses *Mathilda* op den trein. Het gevaar waaraan de hooge reizigers blootgesteld zijn geweest was niet gering, en naar men verneemt, heeft maarschalk *Pelissier* gezegd, dat hij nooit, zelfs niet in de Krim, den dood zoo nabij is geweest.

— De Fransche akademie heeft dit jaar den prijs van de dichtkunst geweigerd. Het onderwerp, door den heer *de Montalembert* in het voorgaand jaar voorgesteld, was »de inneming van Sebastopol." Ongeveer 150 dichtstukken zijn ingekomen; en hoe groot moet niet de droevige verbazing der akademie geweest zijn, toen zij de onbeduidendheid van deze stukken opmerkte, waarvan geen enkel in evenredigheid stond tot de gedenkwaardige feiten en den krijgsroem welken de dichters waren uitgenoodigd te verheerlijken. Opdat men de akademie niet van kwaden wil zou beschuldigen, hebben eenige leden en met name de heer *St. Marc Girardin* er op aangedrongen, dat de prijs aan het minst middelmatige der ingekomen stukken zou worden toegekend. Maar de meerderheid, op aanraden van de heeren *de Montalembert* en *Dupin*, meende dat de eer der akademie, de nationale belangrijkheid van het opgegeven onderwerp en de letterkundige eer van Frankrijk moesten doen besluiten den prijs niet toe te wijzen. Wat is er van de Fransche dichters geworden, dat niet één waar dichter gevonden kon worden om de wapenfeiten van het Fransche leger in de Krim naar waarde te bezingen!

— Volgens een officiëel verslag omtrent den handel van Frankrijk in het jaar 1856 blijkt, dat het totale bedrag van den buitenlandschen handel was, naar de officiele waarde 4587 millioen frs., naar de werkelijke waarde echter 5400 millioen frs.; dit onderscheid is daardoor ontstaan, dat de douanen de waarde berekenen naar de vroegere gemiddelde prijzen en vele goederen aanzienlijk in prijs zijn gerezen. Aan goud is ingevoerd voor 405 millioen frs., uitgevoerd voor 90 millioen, aan zilver ingevoerd voor 110 millioen frs., uitgevoerd voor 394 millioen; uit de vergelijkingen met de laatste drie jaren blijkt, dat het in Frankrijk circulerende geld met 1009 millioen in goud is vermeerderd en met 645 millioen in zilver is verminderd.

— Sedert eenigen tijd worden te Parijs in menigte Yamswortelen ter markt gebragt. Zij zijn zoo groot als witte rapen, voedzaam en goed van smaak, zoodat men verwacht dat zij welda ons voortaan boven aardappels zullen genieten; elke week toch vinden deze knollen meer aftrek.

— Onlangs maakten wij melding van een nieuw verdoovingsmiddel, *amyle* geheeten, dat met het beste gevolg in plaats van de chloroforme zou kunnen worden aangewend. In Frankrijk heeft eene commissie, bestaand uit voorname geneeskundigen, opzettelijke proeven genomen met dit nieuwe middel, en het oordeel dezer commissie is zeer gunstig. Uit de reeks van nauwgezette proef- en waarnemingen is gebleken, dat de verdoovende kracht van dit middel sneller en zekerder is, dan andere middelen van dien aard en geen nadeeligen invloed oefent op de ademhaling, den bloedsomloop of anderzins. Bij de 44 gevallen, in welke de rapporteur, de heer *Robert*, dit middel aangewend heeft, bleef het slechts 3 malen zonder uitwerking; in al de overige gevallen was de patient na 2, 3, ten hoogste 7 minuten, volmaakt gevoelloos, terwijl men gedurende de gevoelloosheid geene verontrustende verschijnselen en kort na de operatie geen spoor van onwelzijn bespeurde.

De werking van de amyle is echter vlugtiger dan die van de chloroforme en daarom vooral bij korte operatiën aan te bevelen. Dat de werking er van zeer zacht is, blijkt daaruit, dat ook de voortdurende aanwending van dit middel, welke men bij dieren beproefd heeft, den dood niet veroorzaakte, zooals dit bij chloroforme en ether het geval is. Aan den anderen kant heeft men de aanmerking gemaakt, dat ook het voorzigtige gebruik van chloroforme slechts bij uitzondering voor het leven gevaarlijk is. De heer *Velpeau* geeft op, dat hij in den loop van 10 jaren de chloroforme bij 500 verschillende operatiën gebezigd heeft bij personen van allerlei leeftijd en geslacht, zonder eenmaal verschijnselen die voor het leven gevaarlijk waren, waargenomen te hebben.

BELGIË.

De in ons vorig nommer medegedeelde brief des Konings heeft algemeen de meeste sympathie gevonden bij de natie; dat stuk werd van die uitstekende begaafdheid van Koning *Leopold*, om zich als grondwettig Vorst de liefde en gehechtheid zijns volks te verzekeren, eene begaafdheid die in Europa tot een spreekwoord is geworden. Het rapport der ministers aan den Koning vindt minder algemeene goedkeuring; de liberale pers is verstoord over de driestheid en hardnekkigheid van het bestuur, dat niet alleen aan 't roer blijft, niettegenstaande het de openbare meening zoozeer van zich heeft vervreemd, maar nog zijn werk durft verdedigen, dat zoo algemeen in den lande het misnoegen heeft gewekt.

De Brusselsche *Observateur*, een van de hoofdorganen der ultra-liberalen, oordeelt over den brief des Konings en over het besluit tot sluiting der zitting aldus: »De liberale partij heeft niet weinig gewonnen. De Koning is tegen de kloosterwet gestemd; hij raadt aan de meerderheid haar in te trekken. Aangaande het ministerie mag door de natie een streng oordeel over zijn gedrag geveld worden. Het ministerie begaat eene zware fout en toont gebrek aan moed te hebben, door dat het de Kroon bloot geeft, ten einde zijne magteloosheid, zijne zwakheid, zijne verregaande ontrouw aan vroegere verklaringen te bedekken."

Een meer gematigd orgaan van liberale begrippen, de *Indépendance Belge*, is met het schrijven des Konings zeer ingenomen, hoewel het doet opmerken, dat de Koning zich nooit vroeger naar aanleiding van een parlementair vraagstuk tot de natie had gewend, en dat dit een exceptioneel en in de constitutie niet bekend middel is. Het blad ziet in 's Konings gezindheid, welke in dat schrijven kenbaar gemaakt is, een afdoenden waarborg tegen aanmatigingen der geestelijkheid, waardoor niet alleen de vrees voor het tot stand komen der kloosterwet, maar ook voor andere reactionaire maatregelen, welke van de thans bovendrijvende partij verwacht werden, geheel weggenomen wordt. Inzonderheid wijst het blad op 's Konings waarschuwing tegen elken maatregel »die opgevat zou kunnen worden als strekkende om het overwigt der eene partij over de andere duurzaam te vestigen." Het beschouwt het geheele schrijven als eene ernstige en heilzame vermaning voor de parlementaire meerderheid.

Aangaande het gedrag van het ministerie en de voordragt, waarop het besluit tot sluiting der Kamers genomen is, velt de *Indépendance* een zeer ongunstig oordeel. »De voordragt, zegt het blad, getuigt van verwaandheid, hardnekkigheid en verblinding, daar zij, in strijd met de openbare meening, de voortreffelijkheid van het wets-ontwerp op de liefdadigeinstellingen volhoudt; en de sluiting is een halve maatregel, waarmede de crisis niet voor goed afgeloopen is; ontbinding der Kamers en beroep op het land, dat was de eenige weg om ons uit de tegenwoordige ongelegenheden te brengen; en door de verwerping van dat middel heeft het ministerie zich in eene onhoudbare positie geplaatst."

De crisis, waarin België verkeerde, moge dan al niet goed afgeloopen zijn, zij is toch ten gevolge van de sluiting voor het oogenblik opgeheven. De Kamers zullen eerst weder bijeen komen op het tijdstip waarop de wetgevende zitting gewoonlijk aanvangt, dat is op den tweeden Dingsdag van November. Er zal dus een wapenstilstand van eenige maanden zijn, en gedurende dien tijd zal men de zaken zonder veel bezwaar in den tegenwoordigen staat kunnen laten. Maar wanneer de Kamers daarna weder vergaderen, zal het tot eene beslissing tusschen de meerderheid en het ministerie, tusschen het meer gematigde en het driftiger gedeelte van het kabinet moeten komen. De verdeeldheid in het ministerie, de strijd tusschen de hoofden van het kabinet en de meerderheid der Kamer, de oneenigheid tusschen de meerderheid en de openbare meening, dat zijn drie klippen waarop het tegenwoordige bewind zal moeten schipbreuk lijden.

— De *Moniteur* berigt, dat de klasse der miliciens die ten gevolge van de laatste gebeurtenissen was in de wapenen geroepen, en die met zooveel ijver aan de oproeping had gehoor gegeven, dat enkelen ongesteld zich naar hunne regementen hebben laten brengen, weder naar hunne haardsteden zijn teruggekeerd.

— In de zitting van den gemeenteraad van Brussel heeft de burgemeester Zaturdag medegedeeld, dat de door de personen, die bij de ongeregeldheden schade hebben geleden, aangevraagde vergoeding slechts 78 fr. bedraagt. De kosten van het schatten waren hooger. Wijders deelde hij mede, dat de huwelijksplegtigheid van prinses *Charlotte* in de volgende maand in de St. Gudulekerk zal gevierd worden.

NEDERLAND.

's GRAVENHAGE, 17 Junij.

De Koning heeft den kolonel *J. Scheltus*, kommandant van het regement grenadiers en jagers, benoemd tot kommandeur der orde van de Eikenkroon met de ster.

— Bij kon. besluiten van den 11den dezer zijn benoemd: tot ridmeester, de 1ste luitenant *G. F. Brantsma*, van het 1ste regement dragonders, en is tevens aan genoemden ridmeester, op zijn verzoek, eervol ontslag uit de militaire dienst verleend; bij het 5de regement dragonders, tot 1sten luitenant, de 2de luitenants *W. van Ling* en *F. Siemerink*; bij het personeel van de geneeskundige dienst der landmagt, tot officier van gezondheid der 2de klasse, de officier van gezondheid der 3de klasse *J. M. Engelhart*.

— Bij kon. besluit van den 12den dezer is benoemd tot kantonregter te Helder, mr. *W. L. K. A. Geij van Pittius*, thans kantonregter te Schagen.

— Bij kon. besluit van den 14den is benoemd tot advokaat-generaal bij den Hoogen Raad der Nederlanden, mr. *F. F. Karseboom*, thans advokaat-generaal bij het prov. geregtshof in Noordholland.

Bij besluit van denzelfden datum zijn benoemd: tot ontvangers der registratie en domeinen: te Horst, de heer mr. *V. F. H. Mertz*; te Kortgene, de heer *F. T. Posthumus*; te Ommen, de heer jhr. mr. *A. M. C. Sandberg*; te Zevenaar, de heer mr. *A. van Hettinga Tromp*, allen surnumerairs der registratie en domeinen; en tot surnumerairs der registratie en domeinen, de heeren *G. J. de Sitter*, te Winschoten; *F. M. van Heijst*, te Utrecht; *C. W. Heufke*, te Vollenhove; *F. M. Umbgrove*, te Papendrecht; *O. M. J. Moorrees*, te Leiden; *B. H. Tours*, te 's Gravenhage; *G. IJ. Blaauw*, te Maarssen, en *P. T. W. van Kerkwijk*, te Goes.

Verder is bij besluit van dien datum aan den heer mr. *H. A. Nederburgh*, op zijn verzoek, eervol ontslag verleend als bewaarder der hypotheken, van het kadaster en der scheepsbewijzen te Amsterdam; is in diens plaats benoemd de heer *B. Frieswijk*, thans bewaarder der hypotheken, van het kadaster en der scheepsbewijzen te 's Hertogenbosch; en in plaats van dezen, de heer *K. F. C.* baron *van Hemert tot Dingshof*, thans bewaarder te Breda.

— Bij kon. besluit van den 16den zijn benoemd: tot ridders der Militaire Willems-orde 4de klasse, de luitenant ter zee der 1ste klasse jhr. *A. Klerck*, ter zake van zijn gehouden gedrag bij de 3de Balische expeditie in 1849; en de luitenant der 2de klasse *L. M. de Laat de Kanter*, ter zake van zijn, in de maanden September tot November 1850 als adelborst der 1ste klasse gehouden gedrag bij de krijgsverrigtingen ter Westkust van Borneo; en tot ridders der orde van den Ned. Leeuw, jhr. *G. R. G. van Swinderen*, oud-zee-officier, lid der Eerste Kamer van de Staten Generaal; de heer *J. T. ter Bruggen Hugenholtz*, oud-zee-officier, lid der Tweede Kamer van de Staten Generaal, en de kapiteins ter zee *A.* baron *Collot d'Escury* en *H. J. van Maldeghem*.

— Naar men verneemt, is thans door den minister van binnenlandsche zaken een gewijzigd ontwerp van wet op het lager onderwijs aan de Tweede Kamer toegezonden, vergezeld van eene uitvoerige memorie tot beantwoording der aanmerkingen die bij het voorloopig onderzoek der oorspronkelijke voordragt in de afdeelingen der Kamer ingebragt zijn.

In dit gewijzigd ontwerp is artikel 21 niet veranderd; de bepaling daarin tot het subsidiëren van bijzondere scholen is behouden.

— In de eerste 5 maanden van dit jaar hebben de rijksmiddelen opgebragt *f* 22,900,867.29. In dezelfde maanden van 1856 was de opbrengst *f* 22,685,697.43½.

In 1857 hebben *meer* opgebragt: de in- en uitg. regten; de accijnsen (*f* 626,490 meer); de waarborg en belasting van gouden- en zilveren voorwerpen; de posterijen (*f* 30,446 meer) en de loterij. — De directe belastingen hebben *f* 205,189, en de indirecte belastingen *f* 277,757 *minder* opgebragt.

— Het heeft Z. M. den Koning van Pruissen behaagd, tot ridder der orde van den Rooden Adelaar 4de klasse te benoemen den heer mr. *B. L. R. Termaat*, commissaris van politie aan het hoofdbureau te Amsterdam.

— De examina tot admissie aan de koninklijke akademie te Delft zijn afgeloopen. Van de 69 jongelieden, die geëxamineerd zijn, hebben 52 voldoende blijken van bekwaamheid gegeven om te worden toegelaten.

Driedaagsche feestviering te 's Gravenhage.

Voor bijna geheel Europa is de 18de Junij een dag, hoog aangeschreven als de gedenkdag van het bloedig pleit, dat 42 jaren geleden, in de velden van Waterloo beslecht werd. De 18de Junij 1815 was de dag waarop *Napoleon I* zijne kroon voor altijd verloor en Europa de slavernij ontging waarin de overweldiger het op nieuw wilde ketenen. Indien er eene natie is, die zich over den afloop van den gedenkwaardigen dag verheugen mag, dan is het de Nederlandsche natie, want ons land, vroeger als wingewest aan zijn rijk gehecht, ware, indien hij overwonnen had, zijne eerste prooi geworden.

De slag van Waterloo is alzoo wel waardig om telken jare in Nederland te worden herdacht. Maar dit jaar wordt aan dien gedenkdag nog een ander herinneringsfeest toegevoegd, meer bepaald voor ons land bestemd, dat aan de dappere verdediging der Citadel van Antwerpen in 1832, een feit 't welk altijd eene gewigtige bladzijde zal uitmaken in de geschiedenis van Nederlands volksbestaan. De roemrijke verdedigers van het kasteel aan de Schelde hadden de dagen van den 16den, 17den en 18den Junij vastgesteld tot het vieren van het eerste vijfentwintigjarig herinneringsfeest van hunne krijgsbedrijven.

En als ware de feestelijke herdenking van zulke groote gebeurtenissen nog niet voldoende om het vaderlandsch gevoel op te wekken en de gehechtheid aan het vorstelijk stamhuis van Nederland te verhoogen, valt juist in deze dagen ook de verjaring van H. M. de Koningin, waarmede tevens die des Konings wordt herdacht.

Een driedubbel feest alzoo is het dat thans in de residentie wordt gevierd.

Wij vangen het verslag van de feestviering aan met mededeeling dat de Koning, — »willende een vernieuwd blijk geven van onze belangstelling in het leger, en van de erkenning der diensten door dat leger ook vroeger bewezen; — en wenschende dat het bewijs van aandenken aan de roemvolle verdediging der Citadel van Antwerpen, ingesteld bij kon. besluit van den 31sten Mei 1833, no. 122, voortdurend ook in later tijden bij het leger in levendige herinnering blijve; — in aanmerking nemende dat de medaille der Citadel van Antwerpen, gedragen door wijlen den generaal der infanterie *D. H.* baron *Chassé*, welk eereteeken in der tijd bij testamentaire beschikking van hem aan de gemeente Tiel is vermaakt, onlangs door den raad dier gemeente aan ons is aangeboden; — gelet dat dezer dagen alhier een 25jarig herinneringsfeest aan het immer gedenkwaardig beleg der Citadel van Antwerpen zal worden gevierd," — besloten heeft, dat die medaille zal worden vastgehecht aan het vaandel van het 7de regement infanterie, van welk corps een bataljon aan de roemvolle verdediging der Citadel deel heeft genomen, en dat hij aan zijnen Zoon den Prins van Oranje heeft opgedragen op den 17den dezer, hieraan uitvoering te geven.

Verder ook: — »Willende een vernieuwd blijk geven van onze belangstelling in de zeemagt en van de erkenning der diensten, in den jare 1832 door haar bewezen; — en wenschende die diensten, ook in latere tijden, bij de zeemagt in levendige herinnering te doen blijven," — heeft de Koning besloten, dat de op 's Rijks werf te *Amsterdam* in aanbouw zijnde schroef-stoomschepen der 2de klasse *Dordrecht* en *Leeuwarden* voortaan den naam zullen voeren van: *Citadel van Antwerpen*, en *Vice-Admiraal Koopman*, en dat achter in den spiegel van eerstgenoemd schip de medaille, ingesteld bij kon. besluit van den 31sten Mei 1833, zal worden uitgehouwen.

De feesten namen in den voormiddag van den 16den een aanvang met eene bijeenkomst van de officieren der zee- en landmagt, die gedurende het merkwaardig beleg van het kasteel van Antwerpen in 1832, deel uitmaakten van de bezetting van den Vijfhoek, van de onderhoorige forten en flotille. Die eerste zamenkomst had plaats in de groote nieuwe zaal van het *Hôtel Paulez*, die daartoe op eene even smaakvolle als toepasselijke wijze was ingerigt en gedecoreerd.

Na hartelijke verwelkoming en nadat een feestgroet aan de helden der Citadel, van den dichter *C. G. Withuijs*, was voorgedragen, welke met warme belangstelling werd aangehoord, begaven de aanwezigen (75 leden) zich naar de burgerlijke begraafplaats, in de duinen, om een plegtig bezoek te brengen aan het graf van den kolonel *N. E. F.* baron *Gumoëns* die bij de belegering der Citadel den heldendood gestorven is.

Aan den ingang van het kerkhof stonden geschaard, in twee gelederen, een groot aantal manschappen, die aan de verdediging van de Citadel hadden deelgenomen en hunne voormalige officieren opwachtten, achter wie zij zich aansloten om zich rondom het gedenkteeken te plaatsen. In de nabijheid van het monument bevonden zich ook de heeren burgemeester en wethouders en eenige leden van den gemeenteraad, en voorts eene groote menigte van belangstellenden in deze aandoenlijke plegtigheid.

Op eenigen afstand stond het corps muzikanten van het regement grenadiers en jagers, dat bij de aankomst eene treurmuzijk en koraal deed hooren, hetgeen niet weinig bijdroeg om de ernstige en plegtige stemming der feestvierenden te verhoogen, die, — terwijl zij eene hun hart vereerende hulde kwamen brengen aan hunne gesneuvelde wapenbroeders en aan zoo velen, als sedert overleden dit feest niet hadden mogen beleven, — ook hunne harten dankbaar tot God verhieven, dat Hij hen genadig behoed had in de uren des gevaars en hen ook nu weder het voorregt schonk dit herinneringsfeest te vieren.

Toen de muzijk zweeg, nam de kapitein graaf *van Limburg Stirum* het woord en sprak met eene krachtige stem over de groote verdiensten van *de Gumoëns* en het verlies voor het Vaderland in hem gelegen. Hij sprak ook zijne wapenbroeders aan, thans allen om het graf van den moedigen kolonel geschaard, en bragt zoowel de uitgestane gevaren als de edele zelfopoffering van zoo velen in herinnering. Aan het slot zijner rede deed hij duidelijk uitkomen, dat dit herinnerings-feest geenszins strekt om de oude veete met onze zuidelijke naburen te hernieuwen: integendeel er was geen wrok meer; er moest geen wrok meer zijn; het bloed van allen, die voor het Vaderland gesneuveld waren, had alle wraakzuchtige herinnering ten eenemale uitgewischt.

Wederom liet zich de muzijk hooren in een plegtig *andante religioso*, waarop de gepensioneerde majoor der artillerie *Klerck* het woord opvatte, ook de overige gesneuvelden voor het Vaderland herdacht, en de sjerp, welke door den kapitein *van Hoey Schilthouwer van Oostee* gedragen was op het oogenblik dat hij doodelijk werd getroffen en overdekt met zijn heldenbloed, aan het monument van *de Gumoëns* hechtte.

Na deze aandoenlijke plegtigheid, die een' diepen indruk maakte, werd door het corps muzikanten een treurmarsch uitgevoerd, waarna dr. *Hoven*, in der tijd officier van gezondheid op de Citadel, met een ernstig woord zijne voormalige wapenbroeders toesprak en opwekte tot navolging van trouwe pligtsbetrachting en vaderlandsliefde. »Ja, zoo sprak hij o.a., gij edele *Gumoëns*, *van Speijk* en gij andere braven, uw voorbeeld zal ons vaandel zijn, uw leven en sterven zal het cement wezen dat met ons ligchaam en dat onzer zonen het bolwerk van Nederland en Oranje zal vormen, en zij en wij en wij en zij, wij zullen uwe asch verdedigen, zoo als gij onze eer eens verdedigd hebt. Rust hier zacht; na uw werk moogt gij rusten, en hebt voor ons gewerkt en gestreden. Nederland zal, zoo noodig, zijne verpligting gevoelen, zal met God voor u waken en strijden, en den heiligen grond verdedigen, die uwe dierbare asch bevat."

Ook deze rede werd even als de beide vorigen met blijken van stille geestdrift en goedkeuring begroet.

Hiermede was het eerste gedeelte der feestviering, het plegtig bezoek aan het graf van kolonel *Gumoëns* gebragt, afgeloopen, en begaven de heeren oud-officieren en manschappen van allen rang zich in optogt naar de societeit *de Vereeniging* in de Willemstraat, waar hun eene aangename ontvangst werd bereid en door den heer *Dunkler* eene matiné-musicale werd gegeven.

Te half vijf vereenigden zich de leden op het paleis van Z. M. den Koning. De Koning namelijk, die steeds hartelijk deel neemt in alles wat zich hecht aan de glorierijke herinneringen van het leger en wat den roem des Vaderlands kan verhoogen, had HD. wensch te kennen gegeven, de heeren officieren, die zich van den 16den tot den 18den dezer maand vereenigden, bij zich te ontvangen. Z. M. was daartoe van het Loo in de residentie teruggekeerd, en ontving de feestvierenden aan den koninklijken disch.

In de zaal prijkten de busten van wijlen *Willem I* en *Willem II*, met bloemen omkranst. Ook de portretten van den generaal *Chassé* en den vice-admiraal *Koopman* waren op eigenaardige wijze aangebragt. Onder de vlaggen, die in de

zaal waren geplaatst, bevond zich die, welke op de hut van den generaal *Chassé* wapperde, alsmede de groote vlag die op de citadel prijkte.

Gedurende de tafel werden er door het muzijk-corps van het regement grenadiers en jagers verschillende stukken uitgevoerd. Bij deze gelegenheid werden er vele feestdronken ingesteld, waarvan de eerste door den Koning op de dappere verdedigers der Citadel van Antwerpen, die na 25 jaren zich heden alhier hadden vereenigd, om die gedenkwaardige gebeurtenis te herdenken. Die toast werd met geestdrift beantwoord, even als die op den Koning, het Koninklijk Huis, enz.

Te 11 uur des avonds, na afloop van het diner ten hove, begaven de heeren officieren zich wederom naar het hôtel *Paulez*, ten einde van daar later den schouwburg te bezoeken. De manschappen hadden zich tot dat einde nabij den schouwburg vereenigd. Voor het gebouw was eene gaz-illuminatie ontstoken. Daar prijkten in sierlijke kransen de jaren 1832 en 1857 en de woorden: »Hulde aan de verdedigers der Citadel." De zaal was prachtig versierd en verlicht. Al de rangen waren door een talrijk en aanzienlijk publiek bezet, zoodat het geheel een keurig aanzien opleverde. De voorstelling bestond vooreerst uit het voordragen van eene *cantate* van den vaderlandschen dichter *van den Bergh*, zijnde eene hulde *aan de Verdedigers der Citadel van Antwerpen*.

Vervolgens werd het blijspel *de Twee Helden* uitgevoerd, waarna de heer *Burlage* een zang voordroeg, gewijd aan Neêrlands laatste vlag op het grondgebied van België, zijnde het bijna aan flarden geschoten doek, dat tot het laatste uur van de Citadel wapperde.

Eindelijk werd opgevoerd de dramatische schets *Op den Haarlemschen Blinkert*, mede door den heer *S. J. van den Bergh* vervaardigd.

Het zal nauwelijks behoeven gezegd te worden, dat de warme en hartelijke taal van de opgevoerde stukken de gemoederen meer en meer stemde tot opgewektheid, die zich in het *Wilhelmus* en andere volkszangen lucht gaf.

Onder het uitvoeren van fanfares verlieten de leden van het Koninklijk gezin den schouwburg, en namen de feestgenooten een hartelijk afscheid, om den volgenden morgen aan de aangevangen feesten verder deel te nemen.

De residentie had een feestelijk aanzien, de nationale vlaggen wapperden van de openbare gebouwen en uit zeer vele bijzondere woningen. Een groot aantal vreemdelingen was tot bijwoning der feesten te 's Gravenhage aangekomen.

Van de feesten op den 17den en den 18den zullen wij in ons volgend nommer verslag geven.

ZWOLLE, 15 Junij.

Bijna dagelijks komen alhier en in de naburige gemeenten deserteurs uit de maatschappij van weldadigheid aan, meestal mannen en jongens, verlangende naar vrijen arbeid. Het ware te wenschen dat er maatregelen konden genomen worden om het deserteren te doen ophouden, dewijl het de wegen onveilig maakt, den landman verontrust en aan de maatschappij voor het terugbezorgen vele kosten veroorzaakt.

In vele gemeenten schijnt aan de aanhouding weinig zorg besteed te worden: anders is het wel vreemd dat die deserteurs zoo vele uren ver en door verschillende gemeenten kunnen komen.

ASSEN, 18 Junij.

In de vorige week heeft te Dordrecht plaats gehad de vierde algemeene vergadering van de deelhebbers in de Drentsche veen- en midden-kanaalmaatschappij.

Er waren vertegenwoordigd 300 aandeelen, uitbrengende 113 stemmen.

Uit het verslag van directeuren bleek, dat de werken der maatschappij goed vorderden; dat de belangstelling naar die mate ook grooter werd; dat er zich van tijd tot tijd nog wel eenige moeijelijkheden voordeden, die echter in der minne werden opgeruimd; dat in de veenen onder Odoorn en in de veenen onder Emmen de maatschappij de turfgraving had begonnen, waarvan men de resultaten nog niet kon beoordeelen; dat op Ellertsveld met het aanleggen van bosch werd voortgegaan en de kanaalboorden ook meer en meer werden bepoot; dat de afvaartsgelden beneden sluis drie, voor zooverre het kanaal was overgenomen, niet tegenvielen, en men de toekomst met vertrouwen op een goed einde te gemoet ging.

GRONINGEN, 18 Junij.

Naar wij vernemen, zal morgen of overmorgen de heer luitenant-kolonel Engelbregt alhier terugkeeren met het vaandel van het 7de regement infanterie, waaraan Woensdag te 's Gravenhage door Z. K. H. den Prins van Oranje de groote medaille der Citadel van Antwerpen, door wijlen den generaal baron Chassé gedragen, is vastgehecht. Van onderscheidene zijden is de wensch geuit, dat de ingezetenen dezer stad als een bewijs ook van hunne belangstelling in de onderscheiding aan het vaandel van het alhier in garnizoen liggende regement te beurt gevallen, op bedoelden dag de vlaggen uit hunne huizen mogen steken. Volgaarne ondersteunen wij dien wensch en wekken onze stadgenooten door mededeeling dezes zoo noodig daartoe op.

— Gisteren werd de verjaardag van H. M. onze geliefde Koningin ook hier ter stede op eene feestelijke wijze herdacht. Terwijl reeds vroeg in den morgen van de openbare en vele particuliere woningen de vlaggen waren uitgestoken en het carillon van Martinitoren zich telkenmale liet hooren, werd des middags te 12 uur eene groote parade gehouden door de alhier in garnizoen liggende troepen, in vereeniging met de schutterij dezer stad, welke door eene groote menigte werd bijgewoond en door het schoonste weder werd begunstigd. De troepen werden geïnspecteerd door den heer generaal-majoor, kommandant der provinciën Groningen, Friesland en Drenthe, waarna eenige handgrepen uitgevoerd werden en daarna werd gemanoeuvreerd. Des avonds werden vele onschadelijke vuurwerken afgestoken, hetwelk tot laat in den nacht voortduurde.

Heden werd op nieuw door de alhier in garnizoen liggende troepen eene parade gehouden en werd ook nu weder door het uitsteken der vlaggen van onderscheidene gebouwen blijk gegeven van belangstelling in dezen dag, gewijd aan de herdenking van de roemrijke overwinning bij Waterloo.

— Heden is aan de Hoogeschool alhier bevorderd tot Doctor in de Regten, de heer S. M. S. de Savornin Lohman, van *Groningen*, na het verdedigen van *Questiones Juris Inaugurales*.

— Naar wij vernemen, zal de Friesche stoombootreederij en de daarmede in verband staande algemeene diligence-onderneming van van Gend en Loos eerstdaags eene wijziging en uitbreiding geven aan het verkeer van hier met Holland. Op een daartoe gedaan verzoek heeft de minister van binnenl. zaken voorloopig toegestaan dat de booten van genoemde reederij zullen varen van Amsterdam naar Harlingen *dagelijks*, des morgens omstreeks 9 uur, na aankomst der spoortreinen, en van Amsterdam naar de Lemmer mede dagelijks, des namiddags omstreeks half 3 uur; van Harlingen naar Amsterdam *dagelijks*, des namiddags omstreeks 4 uur, na aankomst van de diligence van van Gend & Loos, die des morgens te 7 uur van Groningen vertrekt, en van de Lemmer naar Amsterdam dagelijks des morgens omstreeks 8 uur, na aankomst der diligence van genoemde ondernemers, die des avonds te 11 uur van Groningen vertrekt. Voorts is, in verband hiermede, aan de heeren van Gend & Loos voorloopige vergunning verleend, om hunne wagendiensten, in plaats van driemaal 's weeks *dagelijks* te doen loopen.

— De herhaalde nachtvorst in het laatst der jongst verloopene week voorgevallen, inzonderheid die van den 13den op den 14den dezer, heeft vooral in Drenthe aan de te veld staande vruchten, voornamelijk boekweit, aardappelen en boonen, nog al belangrijke schade veroorzaakt. — Men hoopt dat de rogge er zonder nadeel zal zijn afgekomen; althans is daaraan nog geene krenking door vorst te bespeuren.

De vroeggezaaide winterrogge staat uitmuntend, en belooft eenen goeden oogst, gelijk ook de aardappelen die van de vorst verschoond zijn gebleven. De laatgezaaide winterrogge, de zomerrogge, gerst en haver hebben daarentegen meer van de koude en droogte geleden. De landman verwacht dit jaar ook geen ruimen hooioogst.

Gemeenteraad van Groningen.

Zitting van Dingsdag den 18den Junij.

Aanwezig de heeren Slot, Trip, Oudeman, Muller, van Iterson, van Houten, de Sitter, Cremers, Mesdag, Edelinck, van Swinderen, Meijer, Dommering, van Heijningen Bosch, de la Faille en van Imhoff.

In behandeling komt:

1) *Voorstel van burg. en weth. om te worden gemagtigd tot den openbaren verkoop op afbraak van het onlangs aangekochte huis buiten de Oosterpoort.* — Toegestaan.

2) *Rapport van de veencommissie omtrent de plaatsing van eene R.-Kath. kerk bij Ter Apel.*

Dit rapport heeft ter visie gelegen. De heer Cremers heeft eenige opmerkingen gemaakt omtrent het antwoord 't welk, volgens dit rapport, aan den commissaris des Konings zou worden gegeven. Zij betreffen deels den vorm van dit antwoord, deels de vraag of niet deze zaak diende te worden uitgesteld, totdat door burg. en weth. is beslist over de plaatsing van eene brug, welke plaatsing van invloed kan zijn op de keuze der plaats voor de op te rigten kerk.

Daar de veencommissie deze opmerkingen nog niet heeft overwogen, wordt besloten, ze aan haar mede te deelen en tot zoolang de zaak aan te houden.

3) *Rekening van de ontvangers der stads land- en heemhuren te Sappemeer, Pekela en Stadskanaal over* 1856.

De heer Mesdag zegt hierop geene aanmerking te hebben, maar in bedenking te moeten geven, of het niet wenschelijk is, dat bij de oude landmaat van grazen, waarvan in eene rekening nog altijd wordt gesproken, tevens de bundermaat gevoegd worde. Hierdoor zou de administratie worden bevorderd.

De voorzitter zegt, dat die overbrenging der oude maat nog al eenige moeijelijkheden in heeft en dat hij de opmerking aan de veencommissie zal mededeelen.

De rekeningen worden goedgekeurd.

4) *Rekening van den rentmeester der stadsveenen en Ter Apel over* 1856. — Deze rekening gaat rond bij de leden.

5) *Rekening van den ontvanger der stads-grondpachten over* 1856. — Goedgekeurd.

6) *Rekening van den ontvanger der havengelden over* 1856. — Ter visie gelegd.

7) *Rapport van burg. en weth. op een rekest van* J. Frijborg, *aannemer van de verandering der Bontebrug buiten het Kleine poortje in eene draaibrug*, bij monde van den heer Trip. De adressant zegt, dat hem wegens 60 dagen te late oplevering eene boete van *f* 600 is opgelegd; dat dit hem niet billijk voorkomt, daar eerstens onder die 60 dagen 8 Zondagen voorkomen, waarop hij niet werken mogt, en een 10tal dagen, waarop hij wegens slecht weder niet werken kon; maar bovendien wijst hij op de vele moeijelijkheden bij het werk ondervonden, de goede aflevering, het wachten op het ijzerwerk, het missen van eenig geldelijk voordeel enz., om zijn verzoek te billijken. Deze redenen worden in het rapport overwogen en ten slotte hierin geadviseerd, dat, zoo de raad het aangevoerde als verschooning wil aannemen, aan den aannemer de helft der boete worde kwijtgescholden en slechts voor 30 dagen worde aangerekend. — Ter visie.

8) *Rapport van burg. en weth. op een adres van landgebruikers aan den Hoornschen dijk*, bij monde van den heer Trip. In dit adres was gevraagd, dat zij van de stad zooveel grind mogten bekomen, dat de weg langs den lagen Hoornschen dijk kon worden begrind en dat de stad verder dien weg in onderhoud overnam, waartegen adressanten van de verlichting afstand wilden doen. In het rapport wordt opgemerkt, dat de weg wel bepuind is, maar in een slechten toestand verkeert, zoodat het begrinden groote kosten zoude vorderen; dat voorts moeijelijkheden zouden kunnen ontstaan, daar adressanten niet den eigendom van den weg, maar alleen het onderhoud aan de stad willen afstaan, en dat burg. en weth. diensvolgens, hoezeer zij gaarne aan alle ingezetenen een goeden weg zouden willen bezorgen, bij de nog bestaande behoefte, voorstellen, aan het verzoek niet te voldoen. — Ter visie.

De zitting wordt hierop met gesloten deuren voortgezet.

LETTERNIEUWS.

Kaart van de Provincie Groningen, met aanduiding van de soort en lengte der wegen, de waterweggen over de Wadden, en meer andere belangrijke bijzonderheden; opgemaakt naar de bestaande kaarten en volgens nadere opnemingen, of opgaven, getrokken uit de bestekken van onderhoud en aanleg der wegen, kadastrale plans en andere officiële stukken, door J. W. Blanken. Te *Groningen*, bij J. Oomkens, J.z.

De heer Blanken, majoor bij de artillerie, ridder van de militaire Willemsorde 4e kl. en van de Eikenkroon, vroeger in deze stad in garnizoen, — en dezelfde die, gelijk men zich zal herinneren, eene kaart van 't beleg van *Groningen* uit geheel onbruikbaren weder in bruikbaren toestand heeft gebragt, — heeft zich, naar bij eene oplettende beschouwing van deze kaart, en hare vergelijking met andere kaarten, blijkt, er met de meeste zorg op toegelegd, om zijn werk zoo volledig mogelijk te maken, en die volledigheid tevens te doen gepaard gaan met de meest mogelijke naauwkeurigheid, terwijl door de opgave van de afstanden tusschen plaats en plaats, alsmede door die der diepte op de wadden, bij hoog en laag water, van de voornaamste, sterkste of aanhoudende rigting van vloed en ebbe, die van de plaatsing der bakens, enz., de practische waarde van deze kaart niet weinig is verhoogd. Bovendien is de kaart met de meeste netheid en zeer duidelijk uitgevoerd, zoodat zij, daar ook de prijs allezins billijk is gesteld, met de meeste ruimte mag worden aanbevolen.

TELEGRAFISCHE BERIGTEN.

BERN, 17 Junij.

De Bondsraad heeft, op het telegrafisch berigt uit Parijs, dat het tractaat omtrent Neufchâtel was geratificeerd, onmiddellijk bevolen dat de staat Neufchâtel de bedongene amnestie zal uitvaardigen.

KOPPENHAGE, 17 Junij.

De voorgestelde nota in antwoord op de door Pruissen en Oostenrijk ingezondene is in den ministerraad verworpen. Zij zal evenwel morgen bij den staatsraad in beraadslaging komen.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 18 *Junij.*

Nederland Werk. Schuld	à 2¼	pCt.	63¾.
Dito Dito	» 3	»	77.
Dito Dito	» 4	»	96¾.
Oostenrijk Metalliek	» 5	»	77½.
Dito 1851 en 1852	» 2½	»	40 1/16.
Dito Nieuwe Litt. B	» 5	»	88 13/16.
Dito Nation. Metall	» 5	»	77 13/16.
Spanje Onbep. St.	» 1¼	»	25 13/16.
Dito Binnenl	» 3	»	38¾.
Portugal	» 3	»	46¼.
Rusland Obl. *Hope* 1798 en 1816	» 5	»	105.
Dito Dito 1828 en 1829	» 5	»	104⅛.
Dito bij *Hope*	» 4	»	89.
Dito bij *Stieglitz*	» 4	»	87⅞.
N. Leening van 1855 bij *Stieglitz*, 5de serie	» 5	»	99¼.
Dito, 6de serie	» 5	»	100 5/16.

LONDEN, 18 *Junij.* Consols 93⅛.

PARIJS, 18 *Junij.* Fransche 3 pCt. 68.40.

ZEETIJDINGEN.

Binnengekomen.

TEXEL 15 Junij, *Stenders* Stad Workum, Londen; — 16 *Tjebbes* Admiraal de Ruyter, Padang; *Jansen* Elisabeth Anthonia, Soerabaya.

MAASSLUIS 15 Junij, *Koster* Zeeploeg, Buenos Ayres; *Jansen* Anthonia Franeina en *Henken* Teutonia, Archangel; *de Jonge* Jan Freeseman, Pernau, *Dorland* Dankbaarheid, Noordzee.

BAHIA 30 April, *Klok* Gouvern. Schomerus, Rott., om voor Afrika te laden; — 1 Mei *Dijkema* Broedertrouw, Rio de Janeiro, om voor het Kanaal te laden.

SURINAME 8 Mei, *v. d. Plas* Jacoba, Amst.

TRIEST 15 Junij, *Ruige* Cameleon, Havana.

BORDEAUX 12 Junij, *Nagel* Afina Alberdina, Dantzig.

HARBURG 15 Junij, *Drewes* Twee Gezusters, Amst.

TRAVEMUNDE 14 Junij, *Nieboer* Hendrik Carel, Antw.

SWINEMUNDE 13 Mei, *van Reen* Vereeniging en *Brouwer* Agina Undina, Londen.

RUGENWALDE 9 Junij, *Olthoff* Abeldina, Horsens.

BOLDERAA 8 Junij, *Borgman* Cornelius Dasse Viëtor, Newc.

NERVA 2 Junij, *Smit* Catharina Fredrika, Bergen; — 6 *Buining* Magdalena, *van Dijk* Maria Catharina, *Schuring* Egberdina Anna, *Menzes* Jonkvr. Maria en *Potjewijd* Alida Elisabeth, Liverpool.

PILLAU 13 Junij, *Hasewinkel* Roelf Giezen, Cette.

TONNINGEN 10 Junij, *Koops* Vr. Grietje, v. Amst. n. Lubeck; — 11 *de Jonge* Elisabeth, v. Hamburg n. Dantzig.

Vertrokken.

AMSTERDAM 15 Junij, *ten Harmsen* Louisa Christina, Genua; — 16 *v. d. Werff* Vr. Alida, Harburg; *Mulder* Robert, Bremen.

TEXEL 15 Junij, *van Kempema* Sippe Visser, Londen; — 16 *Worm* Stad Leyden, Melbourne.

HELVOET 15 Junij, kapit. *van Vreeland* Ned. instr.-brik Zeehond, Noordzee; *van den Dries* Willem de Zwijger, Batavia.

BRIELLE 15 Junij, *Jansens* Frederike, Archangel.

VLISSINGEN 13 Junij, *van der Wijck* Francisca, Archangel.

BUENOS AYRES 27 April, *Wilton van Reede* Schelde, Antw.; — 30 *Feenstra* Sliedrecht, Kanaal.

RIO DE JANEIRO 17 April, *Sap* Vasco de Gama, Kanaal.

KAAP VERD 18 April, *Sybrandi* Louise Roelofvienne, B. Ayres.

NEUSTADT 7 Junij, *de Graaf* Harmanna Gesina, Warnemünde.

BOLDERAA 9 Junij, *Broekema* Afina en *Visker* Johannes Herman., Elseneur; *de Jong* Gouvern. Baron v. Zuylen v. Nyeveldt, Holland.

NERVA 5 Junij, *Rijf* Mentor, Harl.; *Stuit* Frits en Betsy, Elsen.

TONNINGEN 10 Junij, *Jonker* Sieberlina, Gron.; *Egberts* Sjamke, Kooger Polder; *van der Laan* Jantina Reinderdina, Amst.; *Bakker* Reenna, Gron.; *Garms* Anna Margaretha, Bremen; — 11 *Brouwer* 2 Gezusters, Aberdeen; — 13 *Schaap* Geerdina Geertruida, de Maas.

In lading.

BUENOS AYRES 2 Mei, *de Boer* Ida Maria de Raath, Antwerpen.

SANTOS 10 Mei, *de Boer* Elisabeth Johanna, Falmouth.

Oostmahorn, 16 Junij. Ter reede gearriveerd 12 Junij, *Rienks* Nicolaas Theodorus, v. Oudsoen n. Dockum; — 14 *Visser* de Vrouw Luppina, v. Leer n. Amst.; — 15 *van der Meulen* Hillegonda Maria, v. Oudsoen n. Dockum; — 16 *Puister* Imka Giezen, v. Bremerhaven n. Zaandam.

Vertrokken 16 Junij, *Heinrichs* Taddea, Grangem., *Oltmans* Barbera Jonker en *Lever* Alberdina, Londen, *Bolhuis* Gezina Magrieta, Southampton, *Drewes* Tjakkien, Havre de Grace, *de Vries* Hillegina Annegina, Archangel, *Bewer* Capital, Duinkerken, *Bontkes* Gezina Geertruida, avontuur en *Blouw* Annegiena, Frederikstad, alle 9 v. Gron.

Zeilklaar 16 Junij, *Potjer* Gezina Hooites, Archangel en *Pluktje* Harmanna Hendrika, Dantzig, beide v. Groningen.

Zoutkamp, 18 Junij. Binnengekomen 16 Junij, *Bakker* Reena, Dantzig; *Dijkstra* Geertina Harmina, *Jonker* Sieberlina en 17 *Douwes* Aquarius, Stettin; *Jager* Zwaantje Elizabeth, Dantzig.

Vertrokken 16 Junij, *Scholtens* Wilhelmina Petronella, Archangel.

Zeilklaar *Alberts* Geziena Jantina, avontuur; *Kuipers* Grietje Huisman, Nerva.

De Sond gepasseerd.

12 Junij. *Staal*, Margaretha, v. Liverpool n. Pernau, m. zout.
Stuit, Geerdina, v. Liverpool n. Nerva, m. zout.
Nieboer, Hendrik Carel, v. Antw. n. Lubeck, m. stukg.
Stuitvoet, Annechina Harmina, v. Liverp. n. Petersb., m. zout.
Kolk, Jonge Boll, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Paap, Adriana, v. Schiedam n. Arensburg, m. ballast.
Hollander, Louise Sophie, v. Rott. n. Perersb., m. suiker.
de Vries, Aaltje Maathuis, v. Gloucester n. Koningsb., m. zout.
Tap, Maria Beerta, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
Lever, Hendrika, v. Liverp. n. Petersb., m. stukgoed.
Panjer, Heilina, v. Liverp. n. Petersb., m. zout.
Sap, Broederliefde, v. Newc. n. Koningsb., m. steenkool.
Pinksterboer, Gezina, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
13 — *Kuiper*, Annegina Elsina, v. Sunderland n. Dantzig, m. steenk.
Hotze, Jantje Wilkens, v. Liverp. n. Reval, m. zout.
de Jong, Maria, v. Newc. n. Petersb., m. steenk.
Scholtens, Grietje, v. Stettin n. de Maas, m. rogge.
Vos, Catharina, v. Newc. n. Petersb., m. stukg.
Niehof, Jantina Jetskalina, v. Antw. n. Petersb., m. stukg.
de Boer, Zwaantina Hendrika, v. Liverp. n. Nerva, m. zout.
14 — *Hubert*, Maria, v. Stettin n. Londen, m. gerst.

De wind den 12 Junij W., N.W.; den 13den N., N.N.W., N.; den 14den N.

LAATSTE BERIGTEN.

Binnengekomen.

TEXEL 16 Junij, *Arema* de Vrije Vries, Newc.; *Klein* de Jonge Rieka, Dantz.; *Feninga* Agatha, Oudsoen; *Bossinga* Wiea Gesina, Koningsbergen.

VLIE 13 Junij, *de Jong* Helena, Koningsb.; *de Groot* Concordia, Dantz.; *de Jong* Hendrica, Osterrisöer.

HELVOET 16 Junij, *Dijkstra* Drie Gezusters, Arensb.

Bij WIGHT 14 Junij, *de Veer C.zn.* Java's Welvaren, v. Batavia n. Amsterdam.

Bij BEVESIER 14 Junij, *Westenenk* Cosmopoliet, v. Amst. n. Cardiff.

Bij DEAL 13 Junij, *Kayser* Zeemeeuw, v. Amst. n. Bat.; — 14 *v. d. Meulen* Soolo, v. Amst. n. Cardiff; *Visser* Copernicus en *de Winter* Staatsr. v. Ewijck, v. Sunderl. n. Bombay; — 15 *Meyboom* Aldebaran, v. Sunderl. n. Bat.

Bij PENZANCE ...., *Ryken* Abel Tasman, Sunderl.

GLASGOW 16 Junij, *v. Loenen* Henriette, Amst.

St. DAVIDS 12 Junij, *Drent* Johanna, Koppenh.

HULL 13 Junij, *Drent* Adm. Gr. v. Heiden, Sevilla.

KONSTANTINOPEL 1 Junij, *Pronk* Gesina Jantina, Hamb.; — 2 *Nyman* Margaretha Hermanna, Antw.; *Kock* Elisabeth Gravelaar, Nantes.

St. THOMAS 17 Mei, *Mammes* Ceres, Rott.; — 22 *Brandts* Stad Haarlem, Hamb.; *Woortman* Louise Henr., Newport.

CURAÇAO 12 Mei, *Maas* Riga, Rott.

SURINAME 17 Mei, *Tinholt* Aletta Augusta en 20 *Rijntjes* Suriname, Amst.

FERNAMBUCK 18 Mei, *Schaafsma* Antje, Harl.

RIO-GRANDE 9 Maart, *Lösschen* Henrica, Lissabon.

RIO-JANEIRO 1 Mei, *de Boer* Ida, Genua.

Vertrokken.

VLIE 14 Junij, *Ploeg* Vertrouwen en *Ruiten* Verwachting, Newc.

MAASSLUIS 16 Junij, *Hoekstra* Eendragt, Petersb.

VLISSINGEN 14 Junij, *Koning* de Haven, Dantzig.

FALMOUTH 13 Junij, *Fijn* Noord-Holland, Archangel.

LIVERPOOL 12 Junij, *de Groot* Catharina Geerdina, Nerva; — 13 *Bernardus* Agatha Hendrika, Koningsb.; *Upmeijer* Alberdina, Nerva; *van Wijk* Annegina en *de Jonge* Bougina Mensinga, Pernau; *Schippers* Sierene, Riga; *Kramer* Fanny Sermes, Rio Grande.

GRAVESEND 14 Junij, *de Boer* Henriette Marie, Melbourne.

NICKERIE 13 Mei, *van 't Hoff* Martina Adriana, Amst.

CURAÇAO 23 Mei, *Topper* Prins Hendrik, Amst.

SURINAME 6 Mei, *Kikkert* Voorwaarts en 20 *Visser* Eliza, Amst.

RIO GRANDE 28 Maart, *Dijker* Henriette, Fernambuck.

Zeilklaar.

VENETIE 8 Junij, *Boon* Verwisseling, Amst.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 12den tot en met den 18den Junij 1857 zijn te *Groningen* geboren 9 zoons en 5 dochters; gehuwd 10 paren; overleden 10 ouden en 12 jongen.

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKTEN.

ROTTERDAM, 16 *Junij.* Tarwe: 160, 161 ℔ Hoogl. Kleefs. *f* 385, *f* 390. — Rogge: 143 ℔ Petersb. *f* 227.

AMSTERDAM, 17 *Junij.* Tarwe tot ruim vorige prijzen met goeden handel: 129 ℔ n. witb. Pools. *f* 415; 128 ℔ dito *f* 405, *f* 410; 126 ℔ b. dito *f* 385; 124, 126 ℔ n. Geld. *f* 330, *f* 350; 156 ℔ dito *f* 370; 115 ℔ n. Vries. *f* 280; 114, 116 ℔ mindere dito *f* 260, *f* 270; 109 ℔ dito *f* 235; 130 ℔ Kubanka *f* 385; 124 ℔ n. Gron. *f* 310. — Rogge weinig ter veil en bij partij wat hooger verkocht: 118 ℔ Arch. *f* 222; 116 ℔ Petersb. *f* 214. — Boekweit prijsh. 118 ℔ Amersf. *f* 285.

Koolzaad op levering van het najaar 1½ p. vl. lager: op 9 vat in Oct. en Nov. 84½ p. vl. — Lijnzaad zonder handel. — Raapolie dadelijk en op levering flaauwer: op 6/w. *f* 52,50; vlieg. *f* 51; Sept. en Oct. *f* 50 a *f* 50,25 a *f* 49,75; Nov. en Dec. *f* 49,75 a *f* 50 a *f* 49,75. — Lijnolie dadelijk en op levering iets lager afgegeven: op 6/w. *f* 46; vlieg. *f* 44,75; Sept., Oct., Nov. en Dec. *f* 44,50 a *f* 44,25 a *f* 44,50. — Hennepolie op 6/w. *f* 51,50; vlieg. *f* 50.

LONDEN, 15 *Junij.* Van inl. Tarwe was heden slechts eene onbeduidende hoeveelheid ter markt, die tot 3 sh. prijsverhooging gereede koopers vond. Vreemde werd zeer hoog gehouden, waardoor de omzet beperkt bleef; voor het verkochte betaalde men 2 sh. boven de laatste notering. — Gerst prijshoudend. — Boonen en Erwten onveranderd. — Haver vast op de koersen van l.l. Maandag.

Van den 17*den.* Granen onveranderd stil, toevoer matig.

VEEMARKTEN.

LONDEN, 15 *Junij.* De aanvoeren van horenvee en schapen van het vasteland gedurende de afgeloopene week waren matig. Bij het tolkantoor zijn aangegeven: 354 ossen, 498 kalveren en 2666 schapen. De voorraad ter markt van heden was groot, voornamelijk van runderen en schapen. De stemming was over het algemeen flaauwer en de prijzen 2 d. lager, met uitzondering van varkens en kalveren, die onveranderd waren.

EFFECTEN-BEURS.

AMSTERDAM, 17 *Junij.*

Nederl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 63 13/16; Dito Dito 3 pCt. 77; Dito Dito 4 pCt. 96⅝. — België, bij *Rothschild* 2½ pCt. 53 1/16. — Spanje, Onbep. Stukken 1¼ pCt. 25 15/16; Dito Binnenl. 6/m. 3 pCt. 38 9/16; Dito Buitenl. £ 85, 3 pCt. 42⅝. — Portugal, te Londen 3 pCt. 45 15/16; Dito 1856, 3 pCt. 44 15/16. — Rusland, bij *Hope* en Co. 1798 en 1816 5 pCt. 105¼; Dito, te Londen, 4½ pCt. 97; Dito bij *Stieglitz*, 1855, 6de serie, 5 pCt. 100¼. — Oostenrijk, Metall. 5 pCt. 77⅜; Dito Dito 2½ pCt. 40; Dito rente Amsterdam, 1854, 5 pCt. 88½; Dito Nationale Metalliek 5 pCt. 78⅝. — Mexico, Onbep. Stukken 3 pCt. 21 1/16. — Russische Spoorweg-Aandeelen *f* 77¾. — Londen, Consols 93. — Parijs 3 pCt. rente 68.70.

ADVERTENTIEN.

*** Aan belanghebbenden wordt bekend gemaakt, dat het **EXAMEN** der LEERLINGEN van de **Voorbereidende Klasse** van het ***Stedelijk Gymnasium*** zal plaats hebben op MAANDAG den 22sten Junij aanstaande, des morgens te **negen** uur; en dat der **Eerste Klasse** van het **Gymnasium** denzelfden dag des namiddags te **half vier** uur, in het LOCAAL van het GYMNASIUM.

GRONINGEN, 18 Junij 1857.

De Rector van het Stedelijk Gymnasium:
J. A. SCHNEITHER.

*** Het **BESTUUR** der ***Vereeniging voor Dienstboden*** te *Groningen* noodigt alle LEDEN van dezelve uit, ter **bijwoning** harer **JAARLIJKSCHE ALGEMEENE VERGADERING**, in het CONCERTHUIS, op WOENSDAG den 24sten Junij e.k., des avonds te 6 uur, in welke Vergadering het gewone JAARLIJKSCHE VERSLAG zal worden gedaan van den TOESTAND en de WERKZAAMHEDEN der VEREENIGING, eene KEUZE zal plaats hebben voor de dit jaar aftredende LEDEN des BESTUURS en de zulks waardig gekeurde DIENSTBODEN hare BELOONING zullen ontvangen.

Namens het Bestuur voorn.:
W. C. A. ALBERDA VAN EKENSTEIN,
Secretaris.

HUWELIJKS-, GEBOORTE- EN STERFBERIGTEN.

*** Getrouwd:

D. E. DETHMERS,
van de *Eexta*,
en
F. R. DALLINGA,
van *Nieuwolda*.

NIEUWOLDA, 16 Junij 1857.

*** Getrouwd:

PIETER WINTER
en
ALBERTINA ANNETTA SMIDT.

ASSEN, 17 Junij 1857.

*** Bevallen van een *ZOON* M. BEELER—NOORDA.
ZUIDHORN, 15 Junij 1857.

*** Voor eenige dagen werd mij het treurig berigt bevestigd, dat mijn geliefde Echtgenoot, DIRK ARIAANS ZIJLSTRA, *Gezagvoerder* van het *Nederlandsche Barkschip* ***Mentor***, op de tehuisreis van *Java* naar *Amsterdam*, den 12den Mei j.l., in den ouderdom van ruim 51 jaren was overleden.

Zes Kinderen uit een hoogst gelukkig huwelijk van bijna 24 jaren, waarvan het oudste zijn' Vader vergezelde, beweenen met mij dit onherstelbaar verlies.

GRONINGEN, 14 Junij 1857.

A. WOLTERS,
Wedw. D. A. ZIJLSTRA.

*** DE WIJK, 16 Junij 1857. Heden overleed mijne geliefde Echtgenoot, FEIKJE HORREÜS DE HAAS, in den ouderdom van 43 jaren, mij nalatende drie Kinderen.

H. J. DAUZON.

WATERSCHAP HUNSINGO.

Op WOENSDAG den 24sten Junij 1857, des voormiddags te 10 uur, zal in het WATERSCHAPSHUIS te *Onderdendam*, aan den meestbiedenden, voor den tijd van twee jaren, ingaande met den 1sten Julij 1857, in het openbaar worden verpacht:

De DIENST en GARING van den TOL, volgens aldaar aanwezige tarieven, van:
a. **Het Verlaat ten noorden van *Bedum*.**
b. **De Klapbrug over het Hoofddiep te *Fraamklap*.**

Voorts aan den minstinschrijvende worden uitbesteed:
a. **Het vernieuwen van de Femtil over het Timmaar onder het dorp *Obergum*.**
b. **Het herstellen van de Valbrug te *Warfhuizen*.**
c. **Het doen van herstellingen en onderhoudswerken binnen het Waterschap.**

De BESTEKKEN en VOORWAARDEN dezer Werken zullen van den 13den Junij eerstkomende ter inzage van gadingmakenden voorliggen in het WATERSCHAPSHUIS te *Onderdendam* en bij de Wedw. BONTEKOE te *Groningen*.

Namens Gecommitteerden,
De Voorzitter:
Mr. A. J. VAN ROIJEN.

HERBESTEDING
VAN
VLOEDDEUREN.

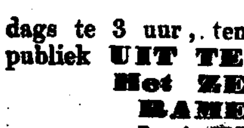
De DIRECTIE van het ***ADUARDER-ZIJLVEST*** is voornemens, onder nadere goedkeuring, op VRIJDAG den 26sten Junij e.k., des namiddags te 2 uur, ten Huize van den WAARMAN, bij de *Aduarderzijl*, bij **enkele inschrijving, AAN TE BESTEDEN:**

Het doen van eenige HERSTELLINGEN en VERNIEUWINGEN, waaronder van VLOEDDEUREN, aan de Zijlvesterwerken, met bijlevering der noodige MATERIALEN.

Het BESTEK ligt ter lezing bij J. BRUINS, te *Groningen*; bij T. G. MEINEMA, te *Dorkwerd*, en bij den WAARMAN voornoemd.

HOOGKERK, 15 Junij 1857.

Op last der Directie voornoemd,
De Secretaris:
D. T. SMID.

KERKVOOGDEN der HERVORMDE GEMEENTE van *ZUIDBROEK* zijn van voornemen, om, na bekomene approbatie, op den 1sten Julij e.k., des namiddags te 3 uur, ten Huize van H. VERVER, te *Zuidbroek*, publiek **UIT TE BESTEDEN:**

Het ZETTEN van nieuwe IJZEREN RAMEN in de Kerk te *Zuidbroek*, het UIT- en INWENDIG SCHOONMAKEN en van binnen GIPSEN van dat Gebouw, het SCHOONMAKEN en BEPLEISTEREN van den TOREN, en eenige andere WERKZAAMHEDEN, in het daarvan opgemaakt Bestek nader omschreven.

Genoemd BESTEK ligt ter lezing van den 15den Junij l.l. af te *Zuidbroek*, *Veendam*, *Sappemeer*, *Hoogezand*, *Groningen*, *Winschoten*, *Delfzijl* en *de Meeden* in de voornaamste LOGEMENTEN. Op WOENSDAG den 24sten Junij zal voor Gadingmakenden, van des morgens 9 tot 12 uur, AANWIJS geschieden in LOCO. De INSCHRIJVINGSBILJETTEN moeten worden ingerigt gelijk in het Bestek is omschreven.

R. FEITH,
Kerkvoogd-Secretaris.

Stoomvaart
VAN
Harlingen op Newcastle en Leith.

Het nieuwe **IJZEREN STOOMSCHIP** van de ***NORTH OF EUROPE COMPANY***,

EIDER,

Kapit. JOSEPH MANNING,

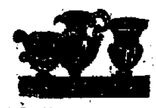
zal vertrekken
naar *Newcastle*, ZATURDAG den 27sten Junij.
» *Leith*, WOENSDAG den 8sten Julij.

Adres bij de Agenten

VAN OPPEN'S ZONEN.

*** Ten overstaan van Mr. **C. DE RANITZ**, Notaris te *Groningen*, zal, op MAANDAG den 22sten Junij 1857, des namiddags te 2 uur, door vertrek naar elders, ten verzoeke van den Heer A. H. ENGEL en Mejufvr., wonende aan de Haven, Zuidzijde, tegenover de Kraan, aldaar, publiek worden verkocht:

Een zeer nette **INBOEDEL**, bestaande in wèl geconserveerde **MAHONIE- en EIKENHOUTEN MEUBELEN**, als: COMMODE, KOLOM-, WASCH- en andere TAFELS, STOELEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, LEDEKANT, PENDULE, VAZEN, KOOK- en KOLOMKAGCHELS, PORSELEIN, GLAS- en AARDEWERK, VLOERKLEEDEN en KARPETTEN, KOPER-, TIN-, IJZER- en BLIKWERK, ENZ.

Te bezien op ZATURDAG bevorens van 2—5 uur.

Mr. C. DE RANITZ, *Notaris.*

VERHURINGEN VAN HOOILANDEN.

Ten overstaan van Mr. **J. J. CREMERS**, Notaris te *Groningen*, zullen, ten verzoeke van den Heer Mr. J. H. QUINTUS, publiek worden verhuurd, onderscheidene **HOOILANDEN**, gelegen te *Haren*, *Onnen*, *Groningen* en *Helpen*, als:

Op Maandag den 29sten Junij 1857, des namiddags te 3 uur, ten Huize van E. HOENDERKEN, te *Haren*, de LANDERIJEN gelegen te *Haren* en *Onnen*.

Op Dingsdag den 30sten Junij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van H. MENSINGA, buiten de Boteringepoort te *Groningen*: Het TOPGRAS en de NAWEIDE van 6¼ Bunder LAND gelegen achter de Rijskampen, en van 8¼ Bunder LAND ten Westen de Laan aldaar.

Op Donderdag den 2den Julij 1857, des avonds te 7 uur, ten Huize van T. ALING, te *Helpen*: Het TOPGRAS van 21 Bunders LAND gelegen te *Helpen*.

Op de Plaats te *Helpen* is betrekkelijk de Landen te *Helpen* gelegen, aanwijs te bekomen op den dag van Verhuring van des morgens 9 tot des namiddags 3 uur. Van de Landen te *Helpen* zijn er onmiddellijk aan het Winschoterdiep en velen in de nabijheid daarvan gelegen, en dus het Hooi daarvan zeer gemakkelijk te water naar elders vervoerbaar.

GROOTE VERKOOPING,
LANDVERHURING
EN
BOELDAG.

Ten overstaan van Meesters **H. VAN BOLHUIS**, Notaris te *Leens*, en **J. W. F. J. DU PEIJROU VAN BREUGEL**, Notaris te *Winsum*, zullen HEIJE NANNINGS NANNINGA en de Erven van wijlen TRIENTJE GEERTS HUIZINGA, Landbouwers onder *Baflo*: 1) op VRIJDAG den 26sten Junij 1857, om de veelheid der Perceelen des voormiddags precies te 10 uur, ten Huize van den Kastelein H. D. BOS, te *Baflo*, publiek verkoopen:

De **ONROERENDE GOEDEREN**, door hen gemeenschappelijk bezeten wordende, in Perceelen, breeder omschreven in de *Provinciale Courant* van den 13den Junij en in de *Groninger Courant* van den 14den Junij 1857, alles staande en gelegen te *Tinallinge*, in de Gemeente *Baflo*.

2) Op MAANDAG den 29sten Junij 1857, om de veelheid der Perceelen des namiddags precies te één uur, aan de Boerenplaats no. 4 te *Tinallinge*, op gewoon Crediet, publiek verhuren:

Plus minus 5 B. TOPGRAS, 2 B. KLAVER, 15 B. NAWEIDE, 10 B. KOOLZAAD, 8 B. GERST, 2 B. ROGGE, 5 B. TARWE, 3 B. HAVER en 6 B. BOONEN.

3) Op DINGSDAG den 30sten Junij en, zoo noodig, op WOENSDAG den 1sten Julij 1857, telkens mede, om de veelheid der Perceelen, des namiddags precies te één uur, te beginnen, ter zelfder plaatse, op gewoon Crediet, publiek verkoopen:

8 uitmuntende PAARDEN, 35 stuks RUNDVEE, 50 MELK- en ANDERE SCHAPEN, 2 vette VARKENS, 4 VELDWAGENS, 1 KAPWAGEN, 1 CHAIS, PLOEGEN, EIDEN, KARREN, MELKGEREEDSCHAPPEN en verder **volledig BOERENBESLAG**; en eindelijk de **HUISMOBILIA** en hetgeen meer zal worden gepresenteerd.

Informatiën zijn te bekomen aan de Boerenplaats te *Tinallinge* en ten Kantore van den eerstondergeteekenden Notaris.

Mr. J. W. F. J. DU PEIJROU VAN BREUGEL en
Mr. H. VAN BOLHUIS.

NB. **KOEKHAKKEN en HAZARDSPELEN zullen ten strengste geweerd worden.**

VERKOOP VAN GRANEN.

Op DINGSDAG den 23sten Junij 1857, zal, des namiddags te één uur, bij E. J. TIDDENS, in het Huis *de Beurs*, ten overstaan van een bevoegd BEAMBTE, in het openbaar en voor rekening van wien zulks zal aangaan worden verkocht:

Ongeveer **1132** Mud **TARWE**,
en **1572** Mud **ROGGE**,

zijnde geladen geweest in het Schoonerschip *STELLA MATUTINA* van Kapitein J. H. BEEKMAN, en liggende thans op de Zolders van het Pakhuis *ZELDENRUST*, bij de Noorderhaven te *Groningen*, alwaar dezelve daags vóór en op den dag van Verkoop kunnen worden bezigtigd.

*** Mr. **M. DE MUINCK**, Notaris te *Grijpskerk*, gedenkt, ten verzoeke van de Weduwe en Kinderen van wijlen P. J. BANSEMA, in leven Landbouwer op *IJkemaheerd*, onder *Oldehove*, op WOENSDAG den 24sten Junij 1857, des namiddags te 4 uur, ten Huize van den Kastelein T. GAAIKEMA, te *Niehove*, publiek, bij perceelen, te verkoopen:

De **HELFT** van ongeveer 9 B., 50 R. **KOOLZAAD**, 9 B., 50 R. **GERST**, 5 B. **TARWE** en 4 B., 50 R. **ROGGE**, te Veld staande onder *Oldehove*.

*** Mr. **A. H. WERUMEUS BUNING**, Notaris te *Uithuizen*, is voornemens, op WOENSDAG den 8sten Julij 1857, des namiddags te 4 uur, in het GEMEENTEHUIS te *'t Zandt*, ten verzoeke van H. J. PERDOK, publiek te verkoopen:

I. Eene **BEHUIZING**, met de VASTE BEKLEMMING van derzelver ERF, TUIN, APPELHOF en LAND, groot 81 R., 10 E., doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 12—60. II. De VASTE BEKLEMMING van 1 B., 28 R., 70 E. LAND, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 21—00. III. De VASTE, ALTIJDDURENDE BEKLEMMING van 1 B., 21 R., 90 E. LAND, met het Regt om daarop te mogen TIMMEREN, doende jaarlijks op Midw. tot vaste huur *f* 21—00. Alles staande en gelegen te *'t Zandt*.

Voorts op **ZATURDAG den 11den Julij 1857**, des namiddags precies te 2 uur te beginnen, aan voorschrevene Behuizing,

BOELDAG,

van de **Levende Have**, waaronder een extra best, **mak bereden CHAISPAARD**, BOEREN-, KERN- en MELKGEREEDSCHAPPEN, HUISMOBILIA, — en alle de te VELD STAANDE VRUCHTEN. — Wijders te

VERHUREN,

voor 3 achtereenvolgende jaren: 1 B., 53 R., 40 E. BOUWLAND, gelegen te *'t Zandt*.

Depot van Thee.

Bij den ondergeteekende zijn voortdurend verkrijgbaar, de **THEEËN** uit het Magazijn van **VAN HOUWENINGE & VISSER**, afgewogen in **verzegelde pakjes** van 2½ Ned. Pond, 1 Ned. Pond, 5—2½ en 1 Onc, waarop nommer en prijs, die zich bepaalt van af 80 Ct. en hooger, zijn vermeld.

PRIJSCOURANTEN zijn gratis te bekomen.

J. V. HUISINGA, JR., Groote Markt te *Groningen*.

BESSENNAT,

bij voortduring te bekomen bij

J. POST,
Apotheker in de *Poelestraat*.

UIT DE HAND TE KOOP,

door kwitering van Affaire:

Eenige **BROODBAKKERSGEREEDSCHAPPEN**, als: BUILKIST, TROG, PLATEN, GEWIGTEN ENZ., benevens **WINKEL**, ook zeer geschikt voor een ***DRANKWINKEL***. Te bevragen bij L. PRÉ, in de Kleine Leliënstraat.

HARDDRAVERIJ.

De **HARDDRAVERIJ** van wege het GEMEENTEBESTUUR van *Opsterland*, zal, te *Gorredijk*, om den **Gewonen PRIJS** en **PREMIE**, op de Voorwaarden van vorige jaren worden gehouden den **25sten Junij 1857**. Aangifte en Keuring dien dag te 11 en 12 uur.

*** Bij **H. A. M. ROELANTS**, te *Schiedam*, ziet het licht: EENE

GOEDKOOPE UITGAVE
VAN
HEINRICH ZSCHOKKE'S
UITGEZOCHTE VERHALEN.
HIERVAN IS REEDS VERSCHENEN:

I. **GROOTE KLEINIGHEDEN.** INHOUD: Het huisgezin van den hernhutter. — Een gek uit de negentiende eeuw. — Kleine oorzaken. — De vorstenblik. — Het is best mogelijk.

II. **OUD EN NIEUW.** INHOUD: De millionnair. — Het ongehoorde wonder. — Blondijn van Namen. — Twaalf uren in doodsangst. — De Walburgsnacht. — De avond voor het huwelijk. — De boon.

III. **ERNST EN LUIM.** INHOUD: De stichting van Maryland. (Eene landverhuizing naar Amerika.) — Hans Wind. — De herberg te Cransac. — IJslandsche brieven. — Grootheid geen geluk.

IV. **WEZEN EN SCHIJN.** INHOUD: Een keizer die burger werd. — Aan Rosaïs over voorgevoelens en beschermgeesten. — De koning van Akim. — Voorteekenen. — De prinses van Wolfenbuttel. — De lamp van Anaxagoras en de Russische vorstin. — Euphrasia, over den naroem.

De prijs van ieder Deel, dat afzonderlijk verkrijgbaar is, en circa 350 pagina's druk bevat, is *f* 1.80, en in keurig linnen banden *f* 2.20.

WEERKUNDIGE WAARNEMINGEN,

gedaan te *Groningen*; medegedeeld van wege het Genootschap: *Ter bevordering der Natuurkundige Wetenschappen*,

Junij 1857.

DAGEN.	BAROMETER op 0°.			THERMOMETER.			VOCHTIGHEIDS-TOESTAND.			WINDSTREEK.			LUCHTGESTELDHEID.		
	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 u.	2 u.	8 u.	8 u.	2 u.	8 u.	8 uur.	2 uur.	8 uur.	8 uur.	2 uur.	8 uur.
7	760,73	758,44	755,89	19,0	21,3	19,0	0,91	0,82	0,92	Z.O.	Z.O.	W.t.N.	betrokken.	betrokken.	betrokken.
8	755,77	756,44	755,85	15,2	18,5	15,9	0,80	0,59	0,71	Z.W.t.Z.	Z.W.t.Z.	Z.Z.W.	„	bewolkt.	wein. bew.
9	754,83	755,55	755,13	15,7	16,3	14,0	0,73	0,68	0,87	„	Z.W.	Z.W.	bewolkt.	betrokken.	betrokken.
10	751,09	750,00	750,48	14,0	17,2	13,9	0,86	0,59	0,77	Z.	„	W.Z.W.	betrokken.	bewolkt.	wein. bew.
11	751,37	753,45	756,96	12,6	13,3	10,2	0,82	0,70	0,88	Z.W.t.W.	W.	W.t.N.	„	betrokken.	bewolkt.
12	763,31	765,43	766,23	11,5	12,5	10,4	0,68	0,64	0,66	N.W.t.W.	N.W.	N.W.	bewolkt.	bewolkt.	helder.
13	767,61	767,73	767,63	10,7	13,0	10,7	0,80	0,63	0,79	„	„	N.W.t.N.	„	„	bewolkt.

Te *Groningen*, bij de Erven C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.